

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

ТУРИЗМ ТА ВІДПОЧИНОК В ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Статистичний збірник

Чернівці
2016

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернівецькій області
Управління аналізу статистичних даних
Відділ аналізу даних демографічної та соціальної статистики**

За редакцією **Т.Г. Сарчинської**

Відповідальні за випуск: **Г.І. Петрова, М.В. Коропотницька, Г.В. Брухович**

Для підготовки статистичного збірника використані дані форм державних статистичних спостережень №№1-туризм, 1-курорт, 1-послуги, 1-К, 1-КЗР, 1-ДГ, 5-УЖД, 3-УЖД, 9-ЗЕЗ, 10-ЗЕЗ, 3-торг, 7-торг, 12-торг, 2-3 нк, 8-нк, 9-нк, 12-нк, 1-ОТ, адміністративні дані за формами №№1-тур, 7-нк, 80-а-РВК, К-2-рвк (2), 2-ФК, 3-тм, 5-ФК, 9-ДГ.

Також у збірнику використана інформація Департаменту екології та туризму Чернівецької обласної держадміністрації.

Збірник підготовлено колективом відділу аналізу даних демографічної та соціальної статистики за участю фахівців відділу аналізу даних економічної статистики, відділу обробки даних демографічної статистики, відділу реєстрації цін, відділу обробки даних вибірових обстежень населення.

Розрахований на широке коло читачів.

**Головне управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса: вул. Головна, 249-а, м. Чернівці, 58018
- телефони: 58-15-05, 58-15-60
- факс: 58-19-33
- електронна пошта: gus@cv.ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.cv.ukrstat.gov.ua

**Розповсюдження статистичних видань
Головного управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса: 58018, м. Чернівці, вул. Головна, 249-а, каб. 401
- телефон: 58-14-78

№07.2-51/75
29.07.2016р.

© Головне управління статистики у Чернівецькій області, 2016 рік

ПЕРЕДМОВА

Статистичний збірник “Туризм та відпочинок в Чернівецькій області” пропонує Вашій увазі статистичну інформацію, яка характеризує таку галузь економіки як туризм та інші галузі, пов’язані з нею.

Статистичний збірник складається з семи розділів, у яких містяться дані про основні показники діяльності туристичної галузі, діяльності готельного господарства, про мережу та відвідування закладів культури та дозвілля. Також наведені дані про основні показники діяльності санаторно-курортних та оздоровчих закладів, кількість оздоровлених у цих закладах громадян, дітей. Збірник містить дані про грошові витрати домогосподарств на відпочинок, культуру, ресторани та готелі. Наведені дані про капітальні інвестиції, міграцію населення, шляхи сполучення та пасажирооборот.

Показники наведені по районах області та містах обласного підпорядкування за 2000–2015 роки. Збірник містить міжобласні співставлення за окремими показниками.

До окремих показників збірника наведено методологічні пояснення.

Окрема інформація по районах не публікується у зв’язку з її конфіденційністю. Конфіденційною інформацією (у відповідності до ст. 21 Закону України “Про державну статистику”) є первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення статистичних спостережень та статистична інформація, на підставі якої можна визначити інформацію щодо конкретного респондента.

Відділ аналізу даних демографічної
та соціальної статистики

СКОРОЧЕННЯ

грн.	–	гривня
дол. США	–	долар США
км	–	кілометр
км ²	–	квадратний кілометр
м	–	метр
м ²	–	квадратний метр
м.	–	місто
млн.	–	мільйон
пас.км	–	пасажиро-кілометр
р.	–	рік
рр.	–	роки
тис.	–	тисяча

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Тире (–)	– явищ не було
Крапки (...)	– відомості відсутні
Нуль (0; 0,0)	– явища відбулися, але у вимірах менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами
Символ ікс (×)	– заповнення рубрики за характером побудови таблиці немає сенсу
“з них”, “у тому числі”	– означає, що наведено не всі доданки загальної суми

Примітка. В окремих випадках незначне відхилення між підсумками та сумою складових пояснюється округленням даних.

ЗМІСТ

стор.

ПЕРЕДМОВА	3
СКРОЧЕННЯ	4
УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ	4
1. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	9
1.1. Розподіл суб'єктів туристичної діяльності за видами туристичної діяльності у 2015 році	17
1.2. Кількість суб'єктів туристичної діяльності	17
1.3. Розподіл суб'єктів туристичної діяльності за видами туристичної діяльності по містах та районах у 2015 році	18
1.4. Кількість і вартість проданих туристичних путівок (ваучерів) у 2015 році	18
1.5. Кількість та вартість проданих туристичних путівок (ваучерів) по містах та районах у 2015 році	19
1.6. Туристичні потоки	21
1.7. Динаміка кількості туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності	21
1.8. Кількість обслугованих туристів та екскурсантів по містах та районах у 2015 році	22
1.9. Розподіл туристів за метою поїздки та організаційними формами туризму в 2015 році	22
1.10. Розподіл туристів за метою відвідування	23
1.11. Розподіл туристів, які виїжджали за кордон, за країнами виїзду .	24
1.12. Розподіл іноземних туристів за країнами, з яких вони прибули .	26
1.13. Розподіл мігрантів за потоками і типом поселень	27
1.14. Міждержавна міграція (близьке зарубіжжя) у 2015 році	27
1.15. Міждержавна міграція (далеке зарубіжжя, країни Балтії)	28
1.16. Динаміка обсягу реалізованих послуг споживачам туристичними агентствами та бюро подорожей	29
1.17. Обсяг реалізованих послуг споживачам туристичними агентствами та туристичними операторами у 2013–2015 роках .	29
1.18. Обсяги експорту послуг туристичних агентств та бюро подорожей	30
1.19. Обсяги експорту та імпорту послуг, пов'язаних з подорожами у 2013–2015 роках	30
1.20. Капітальні інвестиції	30
1.21. Капітальні інвестиції у 2013–2015 роках	30
1.22. Загальні економічні показники суб'єктів туристичної діяльності у 2015 році	31
1.23. Витрати на послуги сторонніх організацій, що використовуються при виробництві туристичного продукту за постачальниками послуг (резидент/нерезидент) та напрямками їх діяльності у 2015 році	32

1.24.	Грошові витрати домогосподарств на відпочинок і культуру ...	34
1.25.	Грошові витрати домогосподарств на ресторани та готелі	34
1.26.	Підготовка фахівців за напрямом «Туризм»	34
1.27.	Сільський (зелений) туризм	35
1.28.	Сільський (зелений) туризм у 2015 році по районах	35
2.	ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ГОТЕЛІВ	36
2.1.	Загальна характеристика готелів та аналогічних засобів розміщування в 2015 році	37
2.2.	Кількість готелів та аналогічних засобів розміщування по містах та районах	38
2.3.	Кількість готелів та аналогічних засобів розміщування за типами закладів по містах та районах у 2015 році	38
2.4.	Розподіл готелів та аналогічних засобів розміщування за категоріями та типами закладів у 2015 році	39
2.5.	Місткість та номерний фонд готелів та аналогічних засобів розміщування за типами закладів у 2015 році	39
2.6.	Динаміка основних показників готелів та аналогічних засобів розміщування	40
2.7.	Кількість структурних підрозділів сфери сервісу готелів та аналогічних засобів розміщування по містах та районах	41
2.8.	Кількість обслугованих осіб у готелях та аналогічних засобах розміщування	42
2.9.	Кількість обслугованих приїжджих та іноземців у готелях та аналогічних засобах розміщування	43
2.10.	Загальний час перебування приїжджих та іноземців у готелях та аналогічних засобах розміщування	43
2.11.	Розподіл іноземців, обслугованих у готелях та аналогічних засобах розміщування, за типами закладів та державами світу, в 2015 році	44
2.12.	Кількість іноземців, обслугованих у готелях та аналогічних засобах розміщування за типами закладів по містах та районах у 2015 році	46
2.13.	Кількість фактично проведених людино-днів іноземцями у готелях та аналогічних засобах розміщування за типами закладів по містах та районах у 2015 році	47
2.14.	Кількість дітей у віці 0-17 років, обслугованих у готелях та аналогічних засобах розміщування за типами закладів по містах та районах у 2015 році	48
2.15.	Кількість фактично проведених людино-днів дітьми у віці 0-17 років у готелях та аналогічних засобах розміщування за типами закладів по містах та районах у 2015 році	48
2.16.	Індекси споживчих цін на проживання у готелях	49
2.17.	Вартість перебування розміщених у готелях та аналогічних засобах розміщування по містах та районах	49
2.18.	Показники роботи готелів та аналогічних засобів розміщування в 2015 році	49

3.	КУЛЬТУРА ТА ДОЗВІЛЛЯ	50
3.1.	Основні заклади культури та мистецтва	51
3.2.	Відвідування населенням закладів культури та мистецтва	51
3.3.	Театри, концертні організації та музеї	51
3.4.	Бібліотеки, демонстратори фільмів та клубні заклади	52
3.5.	Заклади культури та мистецтва по містах та районах у 2015 році	52
3.6.	Забезпеченість населення закладами культури по містах та районах	53
3.7.	Спортивні споруди	54
3.8.	Кількість осіб, які займаються спортом при спортивних відділеннях ДЮСШ за видами спорту в 2015 році	55
4.	ЛІКУВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ	56
4.1.	Санаторії та заклади відпочинку	57
4.2.	Розподіл спеціалізованих засобів розміщування за типами закладів у 2015 році	58
4.3.	Розподіл розміщених осіб у спеціалізованих засобах розміщування за типами закладів у 2015 році	58
4.4.	Показники роботи спеціалізованих засобів розміщування	59
4.5.	Розподіл розміщених дітей у віці 0-17 років у спеціалізованих засобах розміщування за типами закладів у 2015 році	60
4.6.	Виїзд організованих груп дітей за кордон на відпочинок та оздоровлення в 2015 році	60
4.7.	Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку	61
4.8.	Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку, по містах та районах	61
4.9.	Кількість дітей, оздоровлених влітку, за видами закладів оздоровлення та відпочинку	62
4.10.	Охоплення оздоровленням дітей області влітку 2015 року в зкладах оздоровлення та відпочинку області, по містах та районах	62
5.	ТОРГОВА МЕРЕЖА І РЕСТОРАННЕ ГОСПОДАРСТВО .	63
5.1.	Кількість підприємств, які здійснюють діяльність з роздрібною торгівлі та забезпечення стравами та напоями, за видами економічної діяльності	64
5.2.	Кількість об'єктів роздрібною торгівлі підприємств	65
5.3.	Кількість об'єктів роздрібною торгівлі підприємств по містах та районах	65
5.4.	Торгова площа магазинів підприємств	66
5.5.	Торгова площа магазинів підприємств по містах та районах ...	66
5.6.	Товарооборот торгівлі та ресторанного господарства	67
5.7.	Кількість ринків з продажу споживчих товарів	67
5.8.	Кількість ринків по містах та районах	68

6.	ШЛЯХИ СПОЛУЧЕННЯ	69
6.1.	Довжина шляхів сполучення в 1950–2015 роках.....	70
6.2.	Щільність шляхів сполучення загального користування	70
6.3.	Інтенсивність перевезення пасажирів за видами шляхів сполучення	70
6.4.	Благоустрій автомобільних доріг загального користування	71
6.5.	Наявність АЗС, які належать підприємствам–юридичним особам	71
6.6.	Мережа автомобільних заправних станцій підприємств- юридичних осіб та підприємців-фізичних осіб по містах та районах на 1 січня 2016 року	71
6.7.	Відправлення (перевезення) пасажирів за видами транспорту в 1950–2015 роках	72
6.8.	Відправлення (перевезення) пасажирів за окремими видами транспорту загального користування	72
6.9.	Пасажирооборот транспорту загального користування	73
6.10.	Відправлення (перевезення) пасажирів за видами сполучення окремими видами транспорту	73
7.	МІЖРЕГІОНАЛЬНІ ЗІСТАВЛЕННЯ	74
7.1.	Суб'єкти туристичної діяльності за регіонами в 2015 році	74
7.2.	Розподіл туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за метою поїздки та видами туризму за регіонами в 2015 році	75
7.3.	Готелі та аналогічні засоби розміщування за регіонами в 2015 році	77
7.4.	Заклади культури та мистецтва за регіонами України на кінець 2015 року	78
7.5.	Спеціалізовані засоби розміщування за регіонами в 2015 році ..	79
7.6.	Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку 2015 року, за регіонами України	80
7.7.	Мережа шляхів сполучення за регіонами України на кінець 2015 року	81
	МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ	82

1. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Рекреаційні ресурси області

Чернівецька область, або ще як її називають Буковина, знаходиться на південному заході України та розташована в трьох природно-географічних зонах: лісостеповій, яка займає Прут-Дністровське межиріччя; передгірській, розташованій між Карпатами та рікою Прут; і гірській, яка охоплює Буковинські Карпати. Площа області складає 8,1 тис.км², 1,3% від території України. Місто Чернівці (обласний центр) порівнюють з найгарнішими європейськими містами.

Відстань від обласного центру до Києва близько 650 км. Область межує з Молдовою та Румунією, Івано-Франківською, Тернопільською та Хмельницькою областями України. На 1 січня 2015 року в області, за оцінкою, проживало 910,0 тис. осіб., з них 390,3 тис. осіб мешкало в міських поселеннях, а 519,7 тис. осіб – у сільській місцевості.

У 2015 році міграційний приріст населення становив 996 осіб, що в розрахунку на 1000 жителів становило 1,1 особи. Порівняно з 2014 роком він зменшився на 401 особу.

В інші регіони України та за межі країни вибуло 3165 осіб, а прибула з них 4161 особа.

За даними перепису населення 2001 року на території області проживали представники 76 національностей. Національну основу населення склали українці – 75,0%, румуни – 12,5%, молдовани – 7,3%, росіяни – 4,1%, поляки – 0,3%, білоруси та євреї – по 0,2% та інші національності – 0,4% загальної кількості населення.

Цікава історія краю та міста, парки, сквери, затишні вулички з вишуканою австрійською архітектурою, смачна кухня і доброзичливе відношення місцевих мешканців нікого не залишать байдужим.

Тут поєднуються живописні гірські ландшафти та мальовничі ліси передгір'я, численні річки й джерела лікувальних мінеральних вод, заворожує краса лісів і гірських лук, багатих на мисливську фауну, гриби та ягоди. Не можуть не причарувати зразки традиційного народного будівництва й ужиткового мистецтва – живі носії своєрідності буковинського фольклору. Буковина входить до п'ятірки областей України, які володіють найбільшою природо-заповідною територією. Тому туризм, як вид економічної діяльності, посідає особливе місце в економіці Чернівецької області.

Область є регіоном багатопрофільного літнього та зимового гірсько-спортивного туризму, масового пізнавально-оздоровчого відпочинку, а також бальнеологічного лікування.

Оспіваний в піснях **Вижицький район**, розташований у передгір'ї Карпат по течії річок Черемош і Сірет. Вижиця – місто, яке є воротами до Буковинських Карпат, край чистих гірських рік, цілющих джерел, чарівних природних об'єктів та багатющої історичної спадщини.

Гірськолижний комплекс "Мигово", що знаходиться у селі Мигово на Буковині, потрапив у 2015 році у ТОП-10 місць найкращих для катання на лижах. Буковинський гірськолижний комплекс розташований неподалік урочища Солонець, відомого родовищами мінеральних вод. Мальовниче розташування у гірській долині поєднується з близькістю до Чернівців – усього 60 км від обласного центру. На схилах гори Мала Кічера розташовані 2 спуски, довжиною 1100 і 1300 м, що обслуговуються двома бугельними підйомниками довжиною 1000 та 600 м. Оплата здійснюється за принципом "електронного гаманця", що в поєднанні з чотирма турнікетами системи SKI PASS забезпечує практично відсутність черг. Снігові гармати забезпечують безперервне снігове покриття з грудня до кінця березня. Перевагою комплексу є компактність розташування готелів, трас і об'єктів харчування

На правому березі річки Прут знаходиться чудове невеличке містечко Герца із затишними вулицями та стародавніми будівлями, працьовитими та гарними людьми. На півдні **Герцаївський район** межує з Румунією і тому не випадково, що 91,5% населення району – румуни. Район славиться стародавніми церквами, а особливо Банченським Святовознесенським чоловічим монастирем, який був побудований у 1993 році.

У південній частині області площею в 686 км² розташований **Глибоцький район**, який насичений пам'ятками дерев'яної архітектури. Тут зосереджені найбільш давні храми хатнього типу. До туристичних ресурсів Глибоччини належать заповідний комплекс "Дуб Стефана Великого" в с.Валя-Кузьмина, Лісове озеро в Глибоці, Червонодівровська Січ, приватні заклади відпочинку. Також у районі знаходиться найвищий пагорб – Кирилівський горб, розташований на південному заході від с.Кам'янка. Висота його становить 478 м над рівнем

моря.

У північно-західній частині Чернівецької області на правому березі

Дністра знаходиться **Заставнівський район**. Район розташований у зоні лісостепу, переважаючими ґрунтами є чорноземи. У більшості чорноземні поля чергуються з мальовничими краєвидами і джерельними струмками, які мають лікувальні властивості. Сама Заставна – центр району – не може похвалитися визначними пам'ятками архітектури, хоча поселення на території міста відоме ще з 1589 року. Про те, що люди жили тут здавна свідчать залишки курганів на захід від центру Заставнівщини. Саме місто славиться своїм уродженцем, відомим майстром історичного живопису Миколою Івасюком.

У лісостеповій зоні Прут-Дністровського межиріччя північно-східної частини області розташований **Кельменецький район**. На території району знаходиться 18 пам'яток археології. Туристична інфраструктура Кельменецького району останніми роками почала розвиватися активніше: на березі Дністра вже збудовано декілька туристичних баз.

У південно-західній частині області знаходиться **Кіцманщина** – один із найстаріших районів у Чернівецькій області. Історія району сягає в сиву давнину. Тут знайдені пам'ятки культури землеробських племен Трипільської культури IV-III тисячоліття до н.е., пам'ятки культури бронзового періоду II тисячоліття до н.е., а також досить поширені пам'ятки ранньозалізного віку. На території с.Мамаївці виявлено 20 археологічних пам'яток. Найдавніший храм Буковини “Вознесінська церква” знаходиться в с.Лужани. В с.Чортория є озеро “Лебедине” – орнітологічний заказник, де живуть благородні птахи – лебеді.

У південно-східній частині Чернівецької області, на лівому березі ріки Прут, у лісовій зоні розташований **Новоселицький район**, який багатий на мінеральні води. Їх родовища виявлені в селах Щербинці, Черленівка, Драниця, Бояни, Магала. В с.Щербинці є джерело сірководневої води, яка використовується для оздоровлення хворих.

Далі гірською дорогою на південь на кордоні з Румунією, у найвищій частині Українських Карпат розпочинається **Путильщина** – один із наймальовничіших куточків гірської Буковини. Серед гір у мальовничій долині протікає річка Путилка –

найбільша притока річки Черемош. За характером рельєфу більшість території Путильщини – гори. Тут знаходяться найвищі точки Покутсько-Буковинських Карпат – Яровиця (1574 м), Томнатик (1565), Лісова (1478). Територія району покрита лісами, де пануючими породами є ялина, ялиця та бук звичайний. У лісах краю росте понад 50 видів рослин, водяться різноманітні тварини та птахи.

У чарівному куточку в східній частині Чернівецької області розташований **Сокирянський район**, який приваблює, перш за все, чудовими краєвидами, дністрянськими крутосхилами, зеленими лісовими масивами, буйним весняним цвітінням і щедрістю осінніх садів. Районний центр – місто Сокиряни лежить у долині маленької річечки Сокирянки, яка впадає в Дністер – гордість і окрасу краю. На пагорбах Дністра серед мальовничих скель у нерукотворних печерах розташувався один з декількох на території України печерних монастирів – Свято-Миколаївський (заснований у XI – XII столітті).

На річці Сірет розташоване справжнє місто-сад **Сторожинець**. Дві третини всієї площі Сторожинецького району займає Буковинське передгір'я, одну третину – Буковинські Карпати. У державному дендропарку росте до 1200 видів деревочагарникової рослинності. Крім цього, є розсадник площею 5 га, два штучні ставки,

альпінарій, ботанічний майданчик. На території району проводять служби 42 церкви та костьоли, які є пам'ятками архітектури XVII-XIX століть. Щороку у смт.Красноільськ проводиться районне свято “Красноільська полонина”.

За 70 км від Чернівців у північно-східній частині розташований **Хотинський район**. Центр Хотинського району – стародавнє місто Хотин, яке знаходиться на відстані 69 км від міста Чернівці. На самому березі Дністровського водосховища розташувалась Хотинська фортеця – одне із Семи чудес України, де щороку відбувається фестиваль “Битва націй”. Також у Хотині в центральній частині міста є краєзнавчий музей. Поряд з музеєм знаходиться Свято-Покровська церква, яку будували в 1867-1868 роках. У липні 2015 року у с. Атаки Хотинського району відбулося урочисте відкриття еко-фестивалю «ОтакЮшка». Під час еко-фестивалю кожен відвідувач знайшов для себе потрібну інформацію про відпочинок на Хотинщині та Буковині в цілому, мав змогу покататися на човні, взяти участь у майстер-класах з приготування рибної

юшки, позмагатися з рибалками-любителями в ловлі риби та багато іншого.

Багата буковинська земля на природні об'єкти, архітектурні пам'ятки, історичні події завжди була та залишається краєм гостинним і цікавим у туристичному сенсі.

Розвиток туризму в Чернівецькій області

Багата культурно-етнографічна спадщина нашої області, наявність унікальних архітектурних пам'яток, толерантна атмосфера слугує добрим фундаментом розвитку туристичної галузі.

Упродовж 2015 року в Чернівецькій області діяло 65 суб'єктів туристичної діяльності (у 2014 році – 68), серед них 67,7% – підприємства-юридичні особи та 32,3% – фізичні особи-підприємці. Із загальної кількості туристичних підприємств 15 – туроператори та 50 – турагенти.

Послугами туристичних організацій області скористалися 15,7 тис. осіб, яким було продано 8,5 тис. путівок на загальну вартість 124,7 млн.грн. Серед них 99,3% склали громадяни України і 0,7% – громадяни інших країн. Діти і підлітки становили 20,4% від загальної кількості туристів. Кількість обслугованих екскурсантів становила 4,9 тис. осіб.

Вітчизняні туристи за сприяння туристичних організацій виїжджали в 59 країн світу. Країнами-лідерами з прийому наших туристів стали: Болгарія – 6,1 тис. осіб, Єгипет – 2,2 тис., Туреччина – 2,0 тис. та Греція – 1,0 тис.

Поїздками туристів-громадян України в межах держави було охоплено 1,8 тис. осіб, або 11,7% від загальної кількості обслугованих туристів.

Найбільш популярною метою подорожей для усіх категорій туристів залишається дозвілля та відпочинок. З такою метою в 2015 році подорожувало 14,7 тис. осіб (93,7% від загальної кількості).

Туристична галузь Буковини останніми роками активно розвивається та викликає інтерес як на теренах України, так і за кордоном. Зокрема, в 2015 році на території області організовано та проведено ряд заходів: Різдвяний ярмарок, фольклорно-етнографічний фестиваль “Маланка – фест”, свято “Христос Воскрес – Воскресе Україна”, Міжнародний день захисту дітей, X Буковинський туристичний ярмарок, свято виходу на полонину “Полонинська ватра”, Міжнародний фольклорний фестиваль “Буковинські зустрічі”, міське свято “Петрівський ярмарок”, заходи до Дня міста та інші.

З метою забезпечення сталого розвитку туристичної галузі в регіоні та популяризації туристичного потенціалу Буковини область приймала участь у таких заходах: XXI міжнародній туристичній виставці UITT'2015 “Україна – Подорожі та туризм” (м.Київ), XXII міжнародному

туристичному салоні “УКРАЇНА 2015” (м.Київ), міжнародній туристичній виставці Targul de Turism al Romanie (м.Бухарест), Львівському міжнародному форуму індустрії туризму та гостинності (м.Львів), семінарі «Екологічний туризм – основа сталого розвитку туризму і курортів. Імплементация досвіду ЄС» (м. Київ) та інших.

Дев'ятий рік поспіль у м.Чернівцях відзначали свято “Дня вишиванки”, яке було присвячено українській сім'ї та патріотичному вихованню дітей. Традиційно в цей день у міському пологовому будинку №2 дарували вишиванки маленьким українцям, які народилися.

У серпні 2015 року було презентовано фільм про Буковину «З любов'ю до Буковини». Знімали його відповідно до Програма розвитку туризму в Чернівецькій області на 2013-2015 роки, спрямована на вирішення насамперед проблем пов'язаних із слабкою проінформованістю потенційних туристів з регіонів України та ближнього зарубіжжя щодо туристичного потенціалу Чернівецької області. Даний фільм, де відзнято визначні пам'ятки області, буде презентувати нашу область на різноманітних виставках, форумах. Його фільму – понад п'ять хвилин.

З метою представлення туристичного потенціалу Чернівецької області на міжнародних, національних та регіональних туристичних виставках надруковано промоційну літературу, а саме: буклети «Туристична Буковина в різноманітті!» (українською та англійською мовами), записники «Буковина туристична», рекламні банери «Туристичні маршрути Чернівецької області».

Чернівецька область – доволі привабливий регіон щодо розвитку міжрегіональної і міжнародної співпраці. Загальний обсяг внесених з початку інвестування в область **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) станом на 31 грудня 2015р. становив 59322,7 тис.дол.США, що на 13,6% менше обсягів інвестицій на початок 2015р. З країн ЄС внесено 48388,0 тис.дол.США (81,6% від загального обсягу по області) та з інших країн світу – 10934,7 тис.дол.США (18,4%). Прямі іноземні інвестиції в розрахунку на одну особу населення становили 65,4 дол.США.

З початку інвестування прямі іноземні інвестиції в область надійшли з 45 країн світу. До найбільших країн-інвесторів входили Нідерланди, Велика Британія, Кіпр, Туреччина, Румунія, Італія та Ізраїль, на які припадало 74,6% від загального обсягу прямих інвестицій по області.

Формами залучення прямих інвестицій (акціонерного капіталу) були грошові внески – 5489,9 тис.дол.США (98,4% від вкладеного обсягу) та внески у вигляді рухомого і нерухомого майна – 87,8 тис.дол.США (1,6%).

За мотивами відвідувань більша частка внутрішніх та іноземних туристів відвідали Чернівці з метою проведення дозвілля та відпочинку. Найбільш відвідуваними туристами залишаються пам'ятки архітектури історичного центру Чернівців, у тому числі об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО – колишня Резиденція Митрополитів Буковини та Далмації.

Значна увага приділяється розвитку спортивних видів туризму. Так, організовано та проведено ряд заходів спортивного туризму: Чемпіонат України зі спортивного туризму (велосипедний), Міжнародні відкриті змагання зі спортивного туризму "XIV Буковинські екстремальні ігри – 2015", відкрита першість Чернівецької області зі спортивного туризму (пішохідна) та ряд інших.

Протягом року було апробовано 3 туристичних маршрути:

- «11 мандрівок Буковиною» – Мандрівка Вижничиною. Маршрут включає відвідування сакральних споруд, музеїв та туристичних комплексів: Церква святої Параскеви Сербської (м. Чернівці), Вознесенської церкви (с. Лужани, Кіцманського району); відвідини Свято-Аннинського жіночого монастиря Аннина гора (м. Вашківці, Вижницького району); музей Вижницького прикладного мистецтва ім. В. Шкрібляка (м. Вижниця); музей садиба Назарія Яремчука «Смерикова хата» (присілок Рівня на околиці Вижниці); гірськолижний туристичний комплекс «Мигово» (с. Мигово, Вижницького району).
- «Вода і кам'яні велетні». Під час дводенної програми була можливість поринути у світ Карпатських водоспадів та скелястих схилів, відвідати ландшафтний заповідник місцевого значення Буковинські (Смугарські) водоспади (с. Розтоки), також Лужківський, скелі «Протяте Каміння», «Соколине око», урочища Лужки, залізне джерело, а також огляд печери Довбуша;
- «Святий Миколай любить всіх». В рамках програми проведення апробації туристичного маршруту була можливість відвідати туристичний комплекс «Сонячна долина» (с. Бояни Новоселицького р-ну); Хотинську фортецю XIII–XVIII століть (м. Хотин на Дністрі); Свято-Вознесенський монастир (с. Банчени, Герцаївського р-ну).

З метою розвитку міжнародного туризму та покращення умов прийому гостей міста Чернівців здійснено комплекс заходів по розвитку інфраструктури МКП «Міжнародний аеропорт «Чернівці»».

Пріоритетним напрямком екологічно збалансованого туризму на Буковині є розвиток сільського зеленого туризму. Свої послуги туристам пропонують приватні садиби сільського зеленого туризму, які здатні максимально задовольнити туристичні потреби мешканців області та її гостей. Більша частина з них розташована в Буковинських Карпатах.

Активно діє Спілка сприяння розвитку зеленого туризму в Чернівецькій області, яка постійно поповнює свою інтернет-сторінку адресами сільських садиб, що діють на території області.

Вищими навчальними закладами області здійснюється підготовка кадрів для підприємств туристичної галузі за напрямками: «Туризм» (спеціалізація «Внутрішній туризм»); «Менеджмент» (спеціалізація «Менеджмент туристичного бізнесу», «Менеджмент готельного, курортного і туристичного сервісу», «Готельно-ресторанна справа», «Менеджмент митної справи», «Менеджмент організації торгівлі»). На

туристичних фірмах та комплексах, готелях та ресторанах міста Чернівці та області проводиться практична підготовка студентів. Їх навчають як створити власну туристичну фірму, для них розроблена спеціальна тематика дипломних та курсових робіт з питань розвитку туризму в місті Чернівцях.

В області діє Програма розвитку туризму в Чернівецькій області на 2013-2015 роки, підготовлено проект Програми розвитку туризму в Чернівецькій області на 2016-2020 роки. З метою забезпечення екологічної, туристичної та науково-технічної діяльності при Департаменті екології та туризму Чернівецької облдержадміністрації діють Громадська екологічна та Наукова ради, Координаційна рада з питань туризму.

Прикордонне розташування, сприятливі природно-кліматичні умови, багаті рекреаційні ресурси, економічний і науковий потенціал області, соціально-культурні та історичні традиції розкривають широкі перспективи для розвитку туристичної галузі.

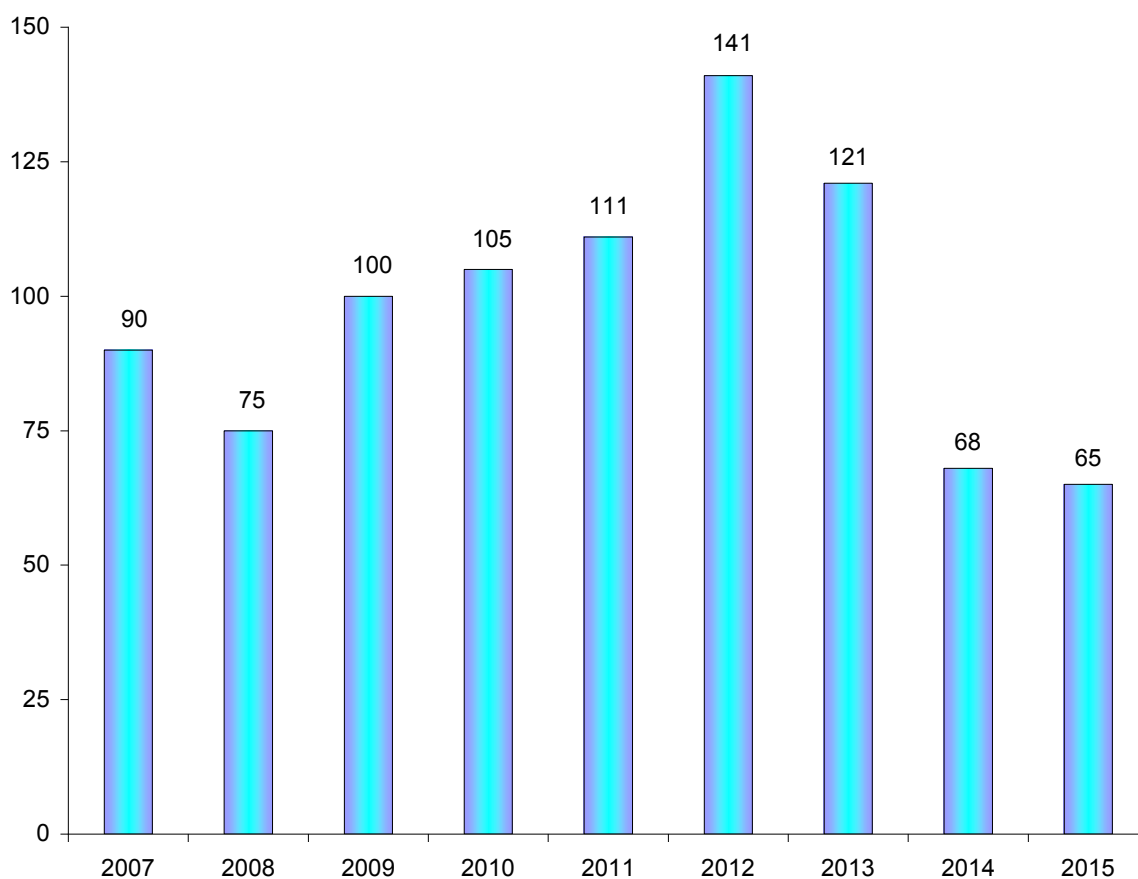
1.1. Розподіл суб'єктів туристичної діяльності за видами туристичної діяльності у 2015 році

(одиниць)

	Кількість суб'єктів туристичної діяльності, усього	У тому числі:	
		юридичні особи	фізичні особи-підприємці
Усього	65	44	21
у тому числі за видами туристичної діяльності:			
туроператор	15	15	–
турагент	50	29	21
тільки екскурсійна діяльність	–	–	–

1.2. Кількість суб'єктів туристичної діяльності¹

(одиниць)

¹До 2011 року включно – за адміністративними даними ф.№1-ТУР управління інфраструктури та туризму обласної державної адміністрації, починаючи з 2012 року – за даними статистичного спостереження ф.№1-туризм.